

מסורת הש"ס

(א) מגילה כ"ג (ב) מכתלה דר"י (ג) פסחים סח: מגילה כ"ה (ד) נצי' מוס' זמנים י"ז: ד"ה להרחיק (ו) [מנחת כ"ג] (ז) נצי' מוס' לקמן כ"ה ד"ה הלא ומוס' סוטה ל"ג: ד"ה ורצי' (ז) לקמן (י) א' (י) כלס פ"א מ"ה עניס פ"ד מ"ג, ח' מ"ב פ' אזור יבמות עד: (ט) עיין גיטת הגאונים בספר המאור, (י) פ"א ה"א, (י) [לקמן ט"ז:] ו' ונצי' מוס' זמנים כח, ד"ה אמר ומוס' מנחות כ"ה ד"ה הל"ך,

הגהות הב"ח

(א) גב' דמני דערבי' גיטא:

גליון הש"ס

בבבתי' ב"א להרחיק ע"י מוס' פסחים ק"ב ע"כ ד"ה אמר רבא:

בתוס' בפרך ב' בדי להמתין להרחיקה ב' ע"י מוס' לקמן ד' ע"כ ד"ה ולחרי' ומוס' כ"ז ע"כ ד"ה ושלמנה ונמנלה כג ע"א מוס' ד"ה כיון: בהגהת שו"תא"ח אחר מלת הבל. וע"כ גיטין ל"ד ע"כ מוס' ד"ה אלמנה:

מוסב רש"י

השקפה דרש"י מדפוס שוויצרי דכפרה לא מעכבא. ומוסבא שטרהסא מלוס בקרין בגון זכ וזה ויולמנ חלל משנא שסמל ללל שיעל קרנב לתמחמ מיד מותר לאכול תרומה: ובא השמש וטהר. ואמר יאלמ מן הקדשים. מוקמינן להאי קולא בחילת תרומה בתוספת יבמות פקד הערל (עד:) לדמורין הסם טעל ועלה אולכ במעשר הערבי שמוז אולכ בתרומה היצא ספרתו אולכ בקדשים: ביאת השמש. שקיעת המזל: והאי וטהר טהר יומא. והכי אמר קולא לכשתקדש תחתה ויפנה היום ויטהר מן חול חללו של עולם השקטא נלמחי דהיינו אלמ הכוכבים של שמונ שקיעת אורח מנהלך משמש מלין כלאמקנין פסחים (ג'.) ואמר יאלמ מן הקדשים עד כאן והשלמה

עד סוף האשמורה הראשונה. שגשג מלין הלילה קריין אשמורות, ואומר אלי לפי שהלילה מלין בתשלושת שיר של מלחי השרת הם אמר כח שלשלה מלקים, לכן קריי אשמורה (שמות י"ד כד.) דברי ר' אליעזר. אליהם כל בשכבן כל זמן שניי אדם עוסקין לילן ולשכח זה מקדים חם מלאך, דודאי כל שעשוי לילן כנר שכן וינו (קטנן ו' ונצי"י ט.) עד שיעלה עמוד השחר. דמשמע ליל בשכבן כל זמן שניי אדם עובדים, ויש ככלל הוי הלילה (קטנן ד'.) חילבים ואברכים. שיערין כל הלילה דכמתי (ויקרא ו') על מוקדם על המזלם כל הלילה (פסחים סח.) טהר יומא. ולומר בטל לו (שבת כהז).

רב ניסים גאון

גב' ובא השמש וטהר ביאת שמש מעכבתו מלאכול בתרומה. מבלל דהאי דכתיב דהמנא (ויקרא כ"ב) ואחר יאלכ מן הקדשים אינו מיוחד אלא בתרומה בלבד אבל דאמר שהוא

למעלה מהגון מן הקדשים אינו מותר לטמא לאוכלן לאחר ביאת השמש בלבד אלא אסור הוא כל אותה הלילה לאכול בקדשים עד שיבא ערב ויביא פסחיו ואז יזה מותר בקדשים ואיתא מפרשא במסכת יבמות בפ' הערל (דף עז) והכי אמרי אה דתנן טבל ועלה אוכל במעשר הערבי' שששו אוכל בתרומה הביא פסחתו אוכל בקדשים מלין אמר רבא אמר רב חסדא ג' קריי כתיבי כתיבי (ויקרא כ"ב) לא יאלכ מן הקדשים כי אם רוצן בשור במים תלה הדבר ברוצי' בלבד וכתי' (שם) ובא השמש וטהר ואחר יאלכ מן הקדשים' תלה הדבר גם בביאת אור השמש והיא שעת יציאת הכוכבים וכתיבי (שם י"ב) וכפר עליה הכהן וטהרה תלה במימרי הטהר' גם בהקרבת קרבן ואלו המקראות היו נראין כסותרין זה את זה ולפי שאי אפשר להיות דברי הכותבין סותרין זה את זה כי כלם נכוחים למבין העתיק' לנו קדמונינו פירושם והעמידו לנו כל אחד ואחד מאלו המקראות בדבר שהוא מיוחד זה ואמרו אה כיצד כאן למעשר כאן לתרומה כאן לקדשים הפסוק הראשון שחלה בו הדבר ברוצי' בלבד הוא מיוחד למעשר והפסוק השני שהצריכו לביאת השמש הוא מיוחד לתרומה אבל קדשי המזבח אין מותר לו לאכול אלא א"כ בעית המזבח שהוא מתחייב בה ואז תחי פסחתו גמורה דכתיבי וכפר עליה הכהן וטהרה: ואני אפשר לך עיקר גדול שלמותרו רבותינו ז"ל כי אלו הג' דברים המעשר והתרומה הקדשים כל אחד ואחד יש לו יתרון ויש בו חומרה שהיא מיוחדת לו וחלתי חתירי ואז"ל ששלשתיקן קרן' החתוב קדשים. המעשר כבר נאמר בו (דברים כ"ב) בערתו מאלו המקראות בו חומרה שאין מותר לאכול חוץ לחומת ירושלים אלא חייבין הן בעליו לשאת אחת' לשם ולאכלו שם דכתיבי (שם י"ב) לא תוכל לאכול בשעריך כי אם לפני ה' אליהן האכלתו וכתיבי (שם) והבאתם שמה. ודבר שאין יכול להביאו למקדש פוחדו בשווי' (מאחרים) [לאחרים] ואם רצה ליטלו לעצמו יש עליו לתת שומתו ומוסרין חומש דכתיבי (ויקרא כ"ב) ואם גזל וגזל איש מעמשרו וזה הידי ודמי שגורון עצלו עד תע עלותו רגל מעלתו עמו לירושלים ומוציא לשם במאכל ובמנחה דכתיבי (דברים י"ז) ונתתה כספך בל יצא ונתתה כספך בל יצא תואה פשע. ויחייבו להתדות עליו דכתיבי בפסחתי כי ילך לעשר (שם כ"ב) ואמרת לפני ה' אליהך ומפורש בספרי (פרשת כי תבא) ואמרת בכל לשון לפני ה' אליהך זה ידירי מעשר ואסור לאונן

במאימתי קורין את שמע עצרנין. משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן.
כהנים שנטמאו וטבלו והעריצ שמען והגיע עתם לאכול בתרומה: עד סוף האשמורה הראשונה.

שליש הלילה כדמפרש בגמ' (דף ג'.) ומשמ ואלין עצר זמן מלך מקרי

מו זמן שכיבה ולא קריין ביה בשכבך ומקמי הכי נמי לאו זמן שכיבה לפיכך הקורא קודם לכן לא יאל ידי חובתו.

אם כן למה קורין אותה צבית הכנסת כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה והכי מניח צברייתא צברכות ירושלמי".
ולפיכך חוצה עליו לקרואה משתמשך. ובקריאת פרשה ראשונה שאדם קורא על מטמו יאל: עד שיעלה עמוד השחר. שכל הלילה קריי זמן שכיבה: הקטר חלבים ואזרים. עד קרצנות שזרק דמן ציוס: מזוסן. להעלות כל הלילה ואין נפסלים צלינה עד שיעלה עמוד השחר והן למטה מן המזבח דכתיב לא ילין לזקר (שמות לז:) חלבים. של כל קרצנות: אזרים. של עולה: וכל הגאכלים ליוס אחד. כגון טמלת ואסא וככשי עגרת ומנמות ותודה: מזוסן. זמן אכילתם: עד שיעלה עמוד השחר. והוא מציאן להיות נותר דכתיב צמודה לא יינח ממנו עד צקר (ויקרא ו) וכלס ממודה ילמדו: אם כן למה אמרו חכמים עד חלות. בקריאת שמע ובאכילת קדשים: כדי להרחיק אדם מן העצירה. ואקרוס בלחילב קודם זמןן כדי שלא יבא לאלכן לאחר עמוד השחר ויתחייב כרת וכן בקריאת שמע לזרז את האדם שלא יאמר יש לי עוד שהות וצמוך כך יעלה עמוד השחר ועצר לו הזמן. והקטר חלבים דקמני הכא לא אמרו צו חכמים יש לי עוד שהות וצמוך כך הכא אלל להודיע קודם לזכר דצב הנוהב צליה כשר כל הלילה והכי מני תמן צפרק שני דמגילה (דף כ:) כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואזרים: גב' הינא קאי. מהיכא קא סליק דמנא ביה חוצת קריאת שמע שהתחיל לשאול כאן זמן הקריאה: אקרא קאי. ושם למד חוצת הקריאה: ואינצי"א. וזה דמנא עובד צרישא לילף מציביתא של עולם: והכי מנא צבצית. מאימתי קורין את שמע צבצית: משעס אלא הכוכבים. שהוא גמר ציאת השמש כדילף לקמן (עמוד ג) דילמא

השמש וטהר וביאת שמשו מעכבתו מלאכול בתרומה ואין כפרתו מעכבתו מלאכול בתרומה. דהאי ובא השמש ביאת השמש והאי וטהר טהר יומא

הוי מנלי של שצת צברצ שצת ומסתמא גס היה קורא קריאת שמע. מכל אותן הראיות משמע דקריאת שמע של צית הכנסת היא עיקר. והא דקאמר צירושלמי למה היו קורין צבצכ"י וכו' אומר ר"ת שהיו רגילין לקרות ק"ש קודם תפלתם כמו שאנו רגילין לומר אשרי תחלה ואותה ק"ש אינה אלא לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. ומכאן נראה מי שקורא ק"ש על מטמו שאין לצרכך לקרות אלא פרשה ראשונה: לריתני דשחרית ברישא. כלאשכחן תממדי דכתיב של כקר תחלה: אי הכי סיפא דקתני שחרית ברישא. אי אמרת בשלמא דסמין אקרא דבשכבך א"כ אינו מקפיד קרא אלא אק"ש. אלא א"א דסמין אקרא דבצינונו של עולם א"כ קפיד אכל מילי א"כ סיפא דקמני וכו': מברך שתיים אפניה וכו'.

לסוך ממנו מותר ומה שפשתהיי' ממנו לשנה הרביעית ושנה השביעית עד ערב יום טוב והאשרין של פסח חייב לערב דכתיבי בפושט ידירי כעירתי הקדש מן הבית ותנא בשאר סיפרי דבי (שם) כי תכלה לעשר יכיל בתרומה וכו' חלי' כי תכלה לעשר רגל שהפעשות כלין בו היו אומר זה הפסח. מכאן אמר ערב יריש' האחרון של פסח של רביעית ושל שביעית היה ביצור רביעית מפני מעשר עני בשבשלישית ובשביעית מפני מעשר עני בשבששית ותנא (שם בספרי) וטשנה בששית פ"ח פ"ח בערתי הקדשה מן הבית זה מעשר שני וטעם ובער. נתחיי לווי זה מעשר לוי וגם נתחיי זה תרומה ותרומת מעשר. לגר תרומה ואלמנא זה מעשר עני לקט שכחה ופאה ותנן (שם בשטונה) במנחה ביישי' [ואחרון] היו מתורין ואומרינן עלה בגמי דבר מערבא ויתורה ביום ראשון של פסח כתי שיהא לו לאכול בפסח ויתורה בשחרית עד כאן מצוה לאכול אלו התרומות שני במעשר וישן במעשר וישן דתנן (בבבויס פ"ב ט"ז) יש במעשר מה שאין בתרומה שהמעשר והבכורים טעונין הבאת מקום טעונין וידיר ואסורין לאונן ויחיבין כביעור וכו' הרי אלו במעשר ובבכורים מה שאין כן בתרומה ותנא בתוספתא (משער שני פ"ב) נמי חומר במעשר שני שמשער שני קודם את הקקניטין ואמר רבצי' (דמי עירובין) וספק עירוביו כל שהוא וטעון חושבש וידיר ואסור לאונן אלו הותר לאכול אלא בפירון ואין מדליקין בו את הטר מה שאין כן בתרומה ואמרינן עלה (בבבויס דף ע) דמנתי' ואלו ראשון לבער מהן בטומאה ואוכלו בפסח וטעמא דלוקח לא קתני אלאמא גמי ושייר ואמרין (שם דף עז) אמר שני לקיש משום ר' סימא מנין למעשר שני שנעמא שמתיר לטוכו בטומאה שאמר (דבויס כ"ב) ולא נתתי ממנו למח וכו' והתרומה נקריית קדש דכתיבי (ויקרא כ"ב) וכל זה לא יאלכ קדש ותחי' (שם) ואיש כי יאלכ קדש בשגגה ובכבודתו (דף יד) פ' שני (דבויס כ"ב) דק קדשין אלו התרומות (א) והחומרות ויששן בה ואין במעשר שאם יאכלנה זה עבדוי חייב מיתה בידי שמים ואם בשגגה בשלם קדשין אלו התרומות (ב) ויקרא כ"ב) ואיש כי יאלכ קדש בשגגה ואפי' חלמא עמו אלא יאכלנה במיד ששהוא טמא חייב מיתה דכתיבי (שם) ומתו כהן כי יחילתו לאונן (ז) ויחייבו להתדות עליו דכתיבי בפסחתי כי ילך לעשר (שם כ"ב) ואמרת לפני ה' אליהך ונאמר בתורה וזהא מותרת לישראל לעולם אלא אסורה היא עליו מכל מקום לבד מאשה כהן ועבדיו

מאימתי פרק ראשון ברכות

ב.

**עין משפט
נר מצוה**

א א מיי פ"א מהלכות ק"ש הלכה כ' סמ"ג עיין י"ח טור וז"ע אר"ח סמון ג"ח ס"ף ק"י:
ב ב ג מיי וסמ"ג שם טו"ש"ע שם ס"ף ג':
ג ד מיי פ"ד מהל' מעשה קרצנות הלכה כ' סמ"ג עיין (קס"י) [קס"י]:
ד ה מיי פ"י שם הלכה כ' [סמ"ג שם]:
ה ו מיי פ"א מהל' ק"ש הלכה ה' [סמ"ג עיין י"ט טור אר"ח פ' ג"ח וטו"ש"ע פ' ג' ל"ו ס"פ"א:
ו ז מיי פ"ו מהל' תרומות ה"ב [סמ"ג לאון רנ"ו]:

תורה אור השלם

1. ונשנתקם לבקיר ודפרת בם כשבתך בקיבון ובלבדך בדרור ובקשבוך ובקופך:

2. וקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:

3. ובא השמש וטהר ואחר יאלכ מן הקדשים כי לקחו דהוא:

רבינו הגנאל

מתני' מימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסין לאכל בתרומתן. דקרימא לן דקריאת שמע בשעת צאת הכוכבים. ויבשרויהו בתחלת מסכת חגי, הקורא קודם לכן לא יצא ידי חובתו. א"כ למה קורין אותה בבית הכנסת, אמר ר' יוסי אין קורין אותה בשביל שהיא חובה אלא לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. לדברי ירושלמי מתחילין דברכות בקריאת שמע שעל מטהו, שנתאמר אמרו בלבבכם וגו'. וקרא עד מטהו פרשת שמע והיה אם בשכח תשכחו ודלתי פרשת ציצית שאין זמן ציצית בלילה. ונעל אותה קריאה נאמר שיש נאנס בשניה אין מקצין אותו אלא בספקו ראשון לן לקרות קריית שמע בזמנו, וכבר הוכיח יציאת מצרים ובידך ברכות של קריית שמע בבית הכנסת ויצא בהן ואפי' מבעוד יום כמו שכתבאר בפירק הפלת השחר. [גב'.] תנא היכא קאי וכו'. מיבעיא לן תנא היכא קאי דקתני מימתי קורין את שמע. ותוב בעיא אחת אמר התתיל לאוריין בקריית שמע של רבית ליתני של שחרית ברישא. ופשטינן לתירויהו דהאי תנא אקרא קאי דכתיבי ודברת בם מיכן שחיובי אדם לקרא קרית שמע, ומפרש בהא קרא בשכח ובקומי, של ערבית בשכבך (של) [ואחר] כן של שחרית ובקומי ואיפשרויהו תתירי. אי הכי סיפא דקתני וכו'. (ואחא) [ומתנהו] ואז הכי את דתני בשחרית תני של ערבית ברישא.

רב ניסים גאון (המשך)

לאכול ממנו ואם נטמא אסור באכילה והאכולי חייב מלקות ואם היה שני אסור להדליק בנו דכתיבי (שם) ולא בערתי ממנו בטמא ודרשנין ליה בין שאני טמא והוא טהור בין שאתי טהור והוא טמא אבל

מאימתי קורין וכו'. פ' רש"י ואין היכי קריין מצעוד יוס ואין אלו ממתנין ללאת הכוכבים כדמפרש בגמ' על כן פירש רש"י שקריאת שמע שעל המטה עיקר והוא לאחר זאת הכוכבים והכי איתא צירושלמי אם קרא קודם לכן לא יאל ואם כן למה אנו מתפללין קריאת שמע צבית הכנסת כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. מימנא לפירושו והלא אין העולם רגילין לקרות סמוך לשכיבה אלא פרשה ראשונה [לקמן דף ס:) ואם כן שלש פרשיות היה לו לקרות. ועוד קשה לזריך לצרכך בקריאת שמע שמים לפנייה ושמים לאחריה צברצית. ועוד דלומה קריאת שמע סמוך למטה אינה אלא צבציל המעיקין כדמנא דסמון (דף ה.) ואם תלמיד חכם הוא אינו נרץ. ועוד קשה דל"כ פסקינן כרבי יהושע בן לוי דלמר תפלות צלמלע תקנוס פ"י צלמלע צין שני קריאת שמע צין קריאת שמע של שחרית וצין ק"ש של ערבית. ואנן קיי"ל כר' יוחנן דלמר לקמן (דף ד:) איזהו צן העולם הכל זה הסומך גאולה של ערבית לתפלה. לכן פ"י ר"ת דלדרכה קריאת שמע של צית הכנסת עיקר. ואם תאמר היאך אנו קורין כל כך מצעוד יוס. ויש לומר דקיימא לן כרבי יהודה דלמר צפרק תפלת השחר (דף טו.) דזמן תפלת מנחה עד פלג המנחה דייניו אחד עשר שעות פחות צריע ועוד כשכילה זמן המנחה מתחיל זמן ערבית. ואם תאמר היאך אנו מתפללין תפלת מנחה סמוך לחשכה ואפילו לאחר פלג המנחה. יש לומר דקיימא לן כרצנן דלמרני זמן תפלת המנחה עד הערב ואמרין לקמן (דף ס.) שהחל דלא תאמר הלכתא דף כמר ולא כמר דעבד כמר עד דועבד כמר עדכ. מכל מקום קשיא דהוי כמרי קולי דסמין אהדדי שהרי מלחה טעם אנו מתפללין ערבית מיד לאחר פלג המנחה משום דקיימא לן דשעת המנחה כלה כדצרי רבי יהודה ומיד הוי זמן ערבית וצומן תפלה עצמה לא קיימא לן כרבי יהודה אלא כרצנן. על כן אומר ר"י דולף קריאת שמע של צית הכנסת עיקר ואנו שמתפללין ערבית מצעוד יוס סצירא לן כהני תנאי דגמרא דלמרני משעה שקדש היום וגם משעה שצני אדם נכנסים להסב דהיינו סעודת ע"ש והיא היתה מצעוד יוס ומלוחה שעה הוי זמן תפלה. וגם רליה (לקמן כ) דרצ

קורין את שמע בערבין. "משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים יעד חצות. רבן גמליאל אומר יעד שיעלה עמוד השחר. מעשה ובאו בניו מבית המשתה אמרו לו לא קרינו את שמע אמר להם אם לא עלה עמוד השחר חייבין אתם לקרות ולא זו בלבד אמרו אלא א"כ מה שאמרו חכמים עד חצות מצותן עד שיעלה עמוד השחר ויִהְיֶה הקטר חלבים ואברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר אִי־יִכָּל הנאכלים ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר א"כ למה אמרו חכמים עד חצות * כדי להרחיק אדם מן העבירה: **גב'.** תנא היכא קאי דקתני מאימתי ותו מאי שנא **ה** דתני בערבית ברישא לתני דשחרית ברישא תנא אקרא קאי דכתיבי **ב** בשכבך ובקומך והכי קתני זמן קריאת שמע דשכיבה אימת משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן ואי בעית אימא יליף מברייתו של עולם דכתיבי **ו** יהי ערב ויהי בקר יום אחד אי הכי סיפא דקתני **ו** יבששחר מברך שתיים לפניה ואחת לאחריה ובערב מברך שתיים לפניה ושתיים לאחריה לתני דערבית ברישא. תנא פתח בערבית והדר תני בשחרית עד דקאי בשחרית פריש מילי דשחרית והדר פריש מילי דערבית: אמר מר משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן. מכדי כהנים אימת קא אכלי תרומה משעת צאת הכוכבים לתני משעת צאת הכוכבים אגב אורחיה קמשמע לן כהנים אימת קא אכלי בתרומה משעת צאת הכוכבים והא קמשמע לן **ו** דכפרה לא מעכבא כדתניא **ו** ובא השמש וטהר וביאת שמשו מעכבתו מלאכול בתרומה ואין כפרתו מעכבתו מלאכול בתרומה. **ו** וממאי דהאי ובא השמש ביאת השמש והאי וטהר טהר יומא דילמא

הוי מנלי של שצת צברצ שצת ומסתמא גס היה קורא קריאת שמע. מכל אותן הראיות משמע דקריאת שמע של צית הכנסת היא עיקר. והא דקאמר צירושלמי למה היו קורין צבצכ"י וכו' אומר ר"ת שהיו רגילין לקרות ק"ש קודם תפלתם כמו שאנו רגילין לומר אשרי תחלה ואותה ק"ש אינה אלא לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. ומכאן נראה מי שקורא ק"ש על מטמו שאין לצרכך לקרות אלא פרשה ראשונה: לריתני דשחרית ברישא. כלאשכחן תממדי דכתיב של כקר תחלה: אי הכי סיפא דקתני שחרית ברישא. אי אמרת בשלמא דסמין אקרא דבשכבך א"כ אינו מקפיד קרא אלא אק"ש. אלא א"א דסמין אקרא דבצינונו של עולם א"כ קפיד אכל מילי א"כ סיפא דקמני וכו': **מברך שתיים אפניה וכו'.** דהיא צבצת תקנו צנן * כדי להמתין לחצריהם צבית הכנסת. ודוקא צבית הכנסת שהם שהיו עומדים צבדה וחס מסוככנים מן המזיקים אבל צבתי כנסיות שגו אין לזריכן להמתין לחצריהם אלא צבילה: **והא** דכפרה לא מעכבא **ו** וא"ת הא מנינא חלל צבית צמא' נגעים (פ"י) ומיימתי נאם צהערל (דף עד:) העריצ שמשו אולכ צמרומה וכו' דלגילות של מנשיות לאשמועינן צוקור אף למה שמפורש כב"ס:

דילמא

לסוך ממנו מותר ומה שפשתהיי' ממנו לשנה הרביעית ושנה השביעית עד ערב יום טוב והאשרין של פסח חייב לערב דכתיבי בפושט ידירי כעירתי הקדש מן הבית ותנא בשאר סיפרי דבי (שם) כי תכלה לעשר יכיל בתרומה וכו' חלי' כי תכלה לעשר רגל שהפעשות כלין בו היו אומר זה הפסח. מכאן אמר ערב יריש' האחרון של פסח של רביעית ושל שביעית היה ביצור רביעית מפני מעשר עני בשבשלישית ובשביעית מפני מעשר עני בשבששית ותנא (שם בספרי) וטשנה בששית פ"ח פ"ח בערתי הקדשה מן הבית זה מעשר שני וטעם ובער. נתחיי לווי זה מעשר לוי וגם נתחיי זה תרומה ותרומת מעשר. לגר תרומה ואלמנא זה מעשר עני לקט שכחה ופאה ותנן (שם בשטונה) במנחה ביישי' [ואחרון] היו מתורין ואומרינן עלה בגמי דבר מערבא ויתורה ביום ראשון של פסח כתי שיהא לו לאכול בפסח ויתורה בשחרית עד כאן מצוה לאכול אלו התרומות שני במעשר וישן במעשר וישן דתנן (בבבויס פ"ב ט"ז) יש במעשר מה שאין בתרומה שהמעשר והבכורים טעונין הבאת מקום טעונין וידיר ואסורין לאונן ויחיבין כביעור וכו' הרי אלו במעשר ובבכורים מה שאין כן בתרומה ותנא בתוספתא (משער שני פ"ב) נמי חומר במעשר שני שמשער שני קודם את הקקניטין ואמר רבצי' (דמי עירובין) וספק עירוביו כל שהוא וטעון חושבש וידיר ואסור לאונן אלו הותר לאכול אלא בפירון ואין מדליקין בו את הטר מה שאין כן בתרומה ואמרינן עלה (בבבויס דף ע) דמנתי' ואלו ראשון לבער מהן בטומאה ואוכלו בפסח וטעמא דלוקח לא קתני אלאמא גמי ושייר ואמרין (שם דף עז) אמר שני לקיש משום ר' סימא מנין למעשר שני שנעמא שמתיר לטוכו בטומאה שאמר (דבויס כ"ב) ולא נתתי ממנו למח וכו' והתרומה נקריית קדש דכתיבי (ויקרא כ"ב) וכל זה לא יאלכ קדש ותחי' (שם) ואיש כי יאלכ קדש בשגגה ובכבודתו (דף יד) פ' שני (דבויס כ"ב) דק קדשין אלו התרומות (א) והחומרות ויששן בה ואין במעשר שאם יאכלנה זה עבדוי חייב מיתה בידי שמים ואם בשגגה בשלם קדשין אלו התרומות (ב) ויקרא כ"ב) ואיש כי יאלכ קדש בשגגה ואפי' חלמא עמו אלא יאכלנה במיד ששהוא טמא חייב מיתה דכתיבי (שם) ומתו כהן כי יחילתו לאונן (ז) ויחייבו להתדות עליו דכתיבי בפסחתי כי ילך לעשר (שם כ"ב) ואמרת לפני ה' אליהך ונאמר בתורה וזהא מותרת לישראל לעולם אלא אסורה היא עליו מכל מקום לבד מאשה כהן ועבדיו

^[א] לפעני הגי' הממודת והיא מוכרתה דברי רבינו כ"ט ע"י ע"י ספרי להא פיקא ע"י לפי הנוס' השהיה ע"א תתמוה כו'.